

آمارهای دست اول از وضعیت کتابخوانی در کشورهای دنیا

ما ایرانی‌های کتاب‌نخوان

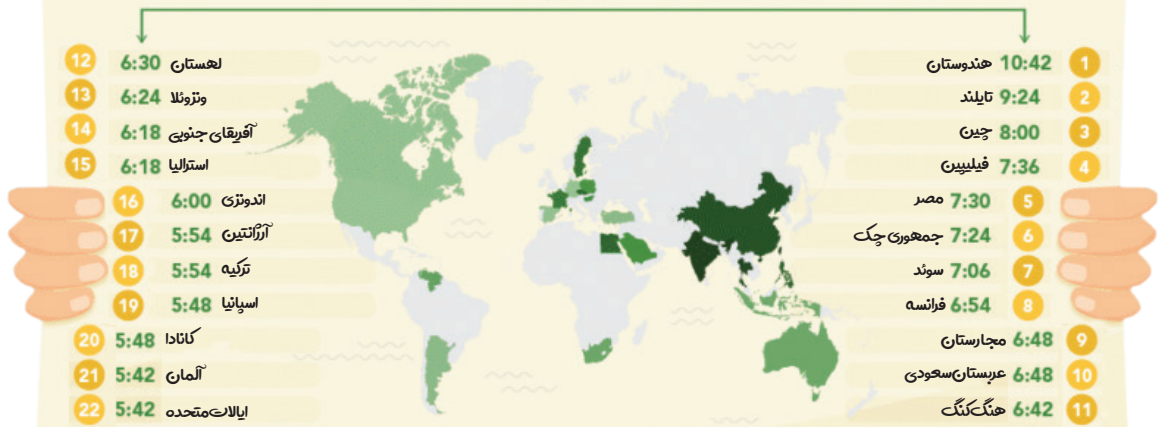

ندا اظهري

مترجم

زمانی کتاب ارج و قربی داشت و هر کسی، هر جایی که بیکار می‌شد، کتابی می‌خواند تا علاوه بر اینکه اوقات بیکاری‌اش را به بهترین شکل پر کند، اطلاعاتی را هم به دانشش اضافه کند. این روال ادامه داشت تا زمانی که سِر و کله گوشه‌های هوشمند پیدا شد. از آن موقع، این گوشه‌ها با قابلیت اتصال به اینترنتی که داشت، جایگزین کتاب و کتابخوانی شد. درست است که بسیاری از کتاب‌ها از آن به بعد به صورت الکترونیکی درآمد و کاربران گوشه‌های هوشمند می‌توانستند کتاب دیجیتال بخوانند اما روحی که در لایه لای ورق‌های کاغذ کتاب هانفته بود با هیچ چیز قابل مقایسه نیست و هرگز نمی‌توان جایگزینی را برای آن در نظر گرفت. با وجود این، در سال‌های اخیر سعی شده با گسترش فرهنگ کتابخوانی، بار دیگر بتوان این سنت را احیا کرد. معمولاً زمان کتابخوانی در کشورهای مختلف فرق می‌کند و سرانه مطالعه در آنها متفاوت است.

تعداد ساعتی که هر فرد در طول هفته در سال ۲۰۱۸ به کتابخوانی اختصاص داده

در این بین هر ایرانی با روزانه حدود ۱۳ دقیقه مطالعه، در طول یک هفته حدود یک ساعت و ۳۰ دقیقه کتاب می‌خواند.

آمریکا

۷۴٪ آمریکایی‌ها حداقل در ۱۴ ماه گذشته یک کتاب مطالعه کرده‌اند

67٪ آمریکایی‌ها کتاب چاپ شده می‌خوانند

77٪ آمریکایی‌ها (زیر ۲۹ سال) در سال ۲۰۱۸ کتاب را در سبک خرید خود قرار دادند

37٪ مردم آمریکا با تحصیلات دبیرستان به پایین، در سال گذشته هیچ کتابی نخوانده‌اند

7٪ فارغ التحصیلان دانشگاه در یک سال گذشته به هر شکلی کتاب نخوانده‌اند

18٪ آمریکایی‌ها کتاب شنیداری گوش می‌کنند

آفریقا

کاربران موبایل در آفریقا به طور متوسط ۴ میلیون ساعت با گوشی‌های خود در سال ۲۰۱۸ کتابخوانی کرده‌اند که نسبت به سال ۲۰۱۷ حدود ۳۴ درصد افزایش نشان می‌دهد

نیجریه، آفریقای جنوبی و ساحل عاج جزء کشورهای هستند که در سال ۲۰۱۸ بالاترین آمار مطالعه آنلاین یا با موبایل را داشته‌اند

۹۵.۶٪ مردم الجزایر مطالعه علاقه دارند

۹۰٪ مردم الجزایر کتاب الکترونیکی می‌خوانند

۶۸٪ افراد کتاب به زبان عربی، ۴۷٪ به زبان فرانسه و ۱۷٪ هم به زبان انگلیسی می‌خوانند

۷۵ درصد کاربران موبایلی که کتاب الکترونیک نصب شده روی گوشی را می‌خوانند مردان و ۳۵ درصد از آنها را زنان تشکیل می‌دهند

زنان به طور متوسط ۱۷۵ دقیقه و مردان به طور متوسط ۲۱۵ دقیقه کتاب می‌خوانند

واقعی یا تخیلی؟

نوجوانان که بیشتر کتاب‌های تخیلی مطالعه می‌کنند، بیشتر از هم‌سرن و سالان‌شان که کتاب تخیلی نمی‌خوانند، در این کار مهارت دارند

۴۵٪ مردان ۲۷ درصد دختران دست‌کم چند بار در ماه کتاب‌های تخیلی می‌خوانند

۱۸٪ مردان ۲۷ درصد پسران معتقدند چند بار در ماه کتاب‌های کم‌کم می‌خوانند

۴۹٪ مردان ۵۶ درصد پسران چند بار در ماه کتاب‌های کم‌کم می‌خوانند

مجله‌ها محبوبیت‌شان را از دست داده‌اند اما محبوبیت رسانه‌ها بیشتر شده

چند دقیقه خواندن مجله به ازای هر روز

چند دقیقه تماشا روزانه رسانه‌ها

در سال ۲۰۱۸، به طور متوسط آمریکایی‌ها به طور روزانه ۲۷۸ دقیقه به تماشای رسانه می‌پرداختند. تا سال ۲۰۱۵، این نمودار به ۲۳۰ دقیقه افزایش یافت. در حالی که این مقدار، در سال ۲۰۱۸ به ۲۷۸ دقیقه رسید

به طور متوسط در سال ۲۰۱۸، آمریکایی‌ها ۲۴ دقیقه در روز مجله می‌خوانند. اما این مقدار در سال ۲۰۱۵ به ازای هر روز به ۱۸ دقیقه افت کرد. حتی در سال ۲۰۱۸ یا رشد تری سوییچ شده و به ۱۳ دقیقه در روز رسید

اروپا

زنان خانه‌دار اروپایی در تعطیلات بیشتر به خواندن روزنامه و کتاب می‌پردازند

اروپایی‌ها سالانه به ازای هر نفر، ۴۴۰ دلار صرف خرید کتاب و روزنامه می‌کنند

حداقل و حداکثر زمانی که کشورهای اروپایی صرف مطالعه می‌کنند

م متوسط زمانی که هر روز (برمبنای) دقیقه به کتاب‌خوانی اختصاص می‌دهند

ایتالیا: مجموعه «پانزین موتالبانو» اثر «آندره کامپاری»

هلند: «قطعاتی از او» اثر «وگارین اسلاتر»

آلمان: «زمین» اثر «رابریت سیتالر»

انگلیس: «البور اولیفنت کاملاً خوب است» اثر «گیل هاتی‌من»

فرانسه، اسپانیا، دانمارک، نروژ، فنلاند و یونان: «شدن» اثر «میشل اوباما»

کرسی آزاداندیشی

اقتصاد سینما: اقتصاد ضد فرهنگ

در چهارمین کرسی آزاداندیشی رسانه‌های نتولیبالیسم و اقتصاد سینما در واحد تهران مرکزی چه گذشت؟

کرسی آزاداندیشی رسانه‌های ناموضوع نتولیبالیسم و اقتصاد سینما، با حضور محمود اربابی معاون توسعه فناوری و مطالعات سازمان سینمایی، مهناز رونقی کارگردان و عضو هیات علمی دانشکده علوم ارتباطات و مطالعات رسانه (به‌عنوان دبیر نشست)، مجید بزرگر نویسنده، تهیه‌کننده و کارگردان، امیر پوریا منتقد و مدرس سینما و قیبه محمدزاده، مدیر گروه اقتصاد شبکه دو سیما و مدیر سابق فیلم و سریال مرکز نظارت در دانشکده علوم ارتباطات و مطالعات رسانه واحد تهران مرکزی برگزار شد.

اربابی: اکثر نگاه تفریحی به سینما دارند تا نگاه فرهنگی

به گزارش تسنیم، در ابتدای این نشست محمود اربابی، معاون توسعه فناوری و مطالعات سینمایی با این بیان اینکه دوتوجه رویکرد در نگاه به سینما وجود دارد، گفت: «یک نگاه به این صورت است که سینما را هنر فرهنگی می‌دانند و دیگر اینکه سینما را صنعت و تجارت و سرگرمی قلمداد می‌کند. با توجه به نگاه فرهنگی کشورمان، به‌طور طبیعی سینما را به‌مثابه مجموعه فرهنگ می‌دانند. این مسأله شرایط خاصی مجاز خارج بیشتر از ایران فراهم می‌کند. «سرپرست دفتر جشنواره‌ها و همکاری‌های بین‌الملل با ارائه آمار در حیطه اقتصاد سینمای ایران و جهان گفت: «اقتصاد مالی سینمای جهان حدود ۴۰ میلیارد دلار و تعداد سینما ۱۸۰ هزار است. اقتصاد سینمای ایران در سال گذشته ۲۵۰ میلیارد تومان بوده است و متوسط تعداد فیلم ساخته شده حدود ۱۰۰ فیلم در سال است که حدود ۲۰۰ میلیارد هزینه دارد. سال گذشته ۲۸ میلیون نفر به سینما مراجعه کردند. همچنین ۵۵۰ هزار پرده سینما در کشور وجود دارد. «وی افزود: «در سال ۹۰، گردش اقتصاد سینما ۹ میلیون نفر با عدد ۳۵ میلیارد تومان بوده است. این آمار سال ۹۷ به ۲۸ میلیون نفر افزایش پیدا کرده است. اقتصاد سینمای ما در مقابل سینمای جهان قابل توجه نیست. تعداد تیراژ فیلم‌های مجاز خارجی بیشتر از فیلم‌های ایرانی است و این نشان از علاقه مردم به فضای سینما دارد. «اربابی با اشاره به اینکه اقتصاد سینما بستگی به نوع نگاه مخاطبان به سینما دارد، خاطر نشان کرد: «نگاه اغلب کشورهای جهان به سینما تفریحی است و تعداد کمتری نگاه فرهنگی به آن دارند. سینمای ایران مانند تمام دنیا مسیر مواجهه با مخاطب خود را پیدا

پوریا: سلیقه مردم در خنده‌های دندان‌نمای شبه‌کمدین‌ها نهفته نیست

امیر پوریا، منتقد و مدرس سینما در ادامه این کرسی علمی گفت: «شخصی مثل علی معلم همواره این بحث را مطرح می‌کردند که نُتُر بار آوردن سینماگر و به‌ویژه سرمایه‌گذار و تهیه‌کننده توسط دولت و وام‌هایی که اعطای می‌شود و بازپرداخت‌هایی که خواسته نمی‌شود و مالیات‌های اندکی که از آنان اخذ می‌شود، بخشی از چالش‌های اقتصادی سینمای ماست. به این مسأله در سینمای ایران توجه نشد که هر اندازه دولت حمایت مستقیم یا دست‌نوازشگر خود را در سینما اعمال کند، نتایج بهتری خواهیم گرفت. وقتی این رویداد اتفاق افتاد که با مقداری کانالیزه کردن فیلم‌هایی که سینما حاضر به اکران آنها نیست و مخاطبان هم تمایل به تماشای این فیلم‌ها ندارند، باید به سمت اکران هنر و تجربه حرکت کنند و در نهایت با وجود پردیس‌های سینمایی که اکثر مرکز خرید هستند و نشان از اقتصاد نتولیبالیسم است، سینما بتواند خودش از ارتقا کرده و هزینه خود را تأمین کند. «وی افزود: «برخی سینماگران تصور می‌کنند سلیقه مردم در خنده‌های دندان‌نمای شبه‌کمدین‌ها هم در فیلم‌های فوق‌العاده بی‌مزه نهفته

است. مان‌گران سینما هستیم، ما نگران غلط تصویب شدن مفهوم کم‌کم هستیم که همین مسأله باعث می‌شود این نوع فیلم‌ها را رد می‌کنیم. این عده مفهوم کم‌کم را بسیار سخت‌گیرانه می‌دهند، در صورتی که کم‌کم بسیار جدی است. کم‌کم مظهر و محمل طرح جدی‌ترین مسائل اخلاقی، وجدانی، انسانی و سیاسی است. بنابراین آن قسمت از نتولیبالیسم که حقانیت بخشی به گردش سرمایه خصوصی را منوط به پسند مردم می‌داند، این گونه عوارض خطنا کار دارد و در چنین شرایطی باید تحمل کرده و دوره گذر از این جریان را طی کنیم. خیلی از این دست مسائل عوارض نامطلوبی دارد که ناچار باید از آن گذر کنیم.»

محمدزاده: ارائه مجوز به «رحمان ۱۴۰۰» یعنی گیشه بر ایمان مهم‌تر از فرهنگ است

در ادامه این نشست قیبه محمدزاده در تعریف نتولیبالیسم گفت: «وقتی از نتولیبالیسم حرف می‌زنیم اگر به رقابتی شدن اقتصاد و کاهش حمایت دولت دقت کنیم، می‌بینیم که این معنی در ایران از اواخر دهه ۶۰ اجرا شده و برخی حوزه‌ها را شامل می‌شود. امروز دانشگاه و بسیاری از حوزه‌ها پولی شده است. «او با اشاره به اینکه سینمای ما به اندازه کافی در بخش‌های مختلف مافیادار، گفت: «خالجی سینمای ما محاج آثار ملودرام است که در مقابل دیگر آثارها عملکرد ضعیف‌تری داشته است. «محمدزاده درباره نقش اقتصاد در فرآیند تولید گفت: «سینمای ما با توجه به تفاوتی که با سینمای جهان دارد، فراز و فرودی در مسائل اقتصادی خود داشته است. افزایش آگاهی سطح مخاطبان و گاهی تغییر ذائقه مردم باعث شده فیلم‌های جشنواره‌ای در این چند سال اخیر مورد استقبال بیشتری قرار گیرد. «مدیر گروه اقتصاد شبکه دو سیما با اشاره به تجربه پژوهشی خود در زمینه آثار سینمایی گفت: «۱۵ سال آثار سینمایی ایران از لحاظ فیلم‌نامه، کارگردانی و ساختاری را پژوهش کردم. آثار سینمایی به لحاظ فیلم‌نامه دورویکرد عمده دارند و شاید هیچ‌کدام رویکرد بومی - ایرانی نیستند و متأثر از آثار سینمایی شاخص دنیا هستند، نه در ساختار بلکه در نحوه نگارش و پردازش. «مدیر سابق فیلم و سریال مرکز نظارت افزود: «جناب اربابی می‌فرماید سالانه به ۱۰۰ فیلم مجوز ساخت داده می‌شود، به‌طور طبیعی مورد ارزیابی قرار می‌گیرند و هزینه هنگفتی تا مرحله اکران به آن تعلق می‌گیرد. اما وقتی فیلم به پرده می‌رسد و از یک منظر مورد اقبال عمومی قرار می‌گیرد، ناگهان متوقف می‌شود و از پرده پایین می‌آید. فیلم «رحمان ۱۴۰۰» تقریباً ۲۲ میلیارد تومان فروش کرده بود. اما اینکه این فیلم چرا می‌تواند از گردونه نظارتی وزارت ارشاد مجوز بگیرد جای تعجب دارد. فیلمی که وقتی آن را مشاهده می‌کنید،

از لحاظ ساختاری ضعف دارد و از جهت محتوایی استانداردهای لازم را ندارند، چرا باید مجوز بگیرد و روی پرده بیاید؟ غیر این است که گیشه بر ایمان مهم است؟ یعنی فیلمی که قسمتی از هزینه آن را دولت پرداخت می‌کند، برای اینکه بتواند گیشه را جذب کند، با حداقل‌هایی غیرقابل دفاع برای اکران ارائه می‌شود و پس از توقیف هم طبیعتاً هزینه‌هایی را هم به سیستم تحمیل می‌کند. «محمدزاده با تاکید بر اینکه اگر فیلم‌های کم‌کم چند سال اخیر از لحاظ علمی مورد تحلیل قرار گیرند، از این منظر مسئولان امر باید پاسخگو باشند چگونه مجوز برای این دست فیلم‌ها صادر می‌کنند، گفت: «قطعا کسانی که سازنده چنین کم‌کمی‌هایی هستند، از یک مجموعه توانست‌اند مجوز دریافت کنند. آن مجموعه کجاست؟ چطور این فیلم‌ها تأیید می‌شود که بعداً مجبور به توقیف آن شویم؟ هر چند فیلمی مثل «رحمان ۱۴۰۰» تصور می‌کنم از بخش رقابتی جشنواره هم بیرون آمد.»

پوریا: کم‌کمی‌های پیژامه‌پوشی دردی دوا نمی‌کند

در ادامه این نشست امیر پوریا با اشاره به اینکه یکی از معیارهای چهارگانه‌ای که دکتر اربابی مطرح کرد، استانداردهای فنی و کیفی بود، گفت: «در دوره‌های مختلف حتی فیلم‌هایی با عبارت ضعف ساختار و بیابان سینمایی مجوز اکران نگرفتند. در یک مرحله‌ای به نظر می‌رسید معاونت سینمایی نگران ابتذال و سخافت هم بود. حال باید پرسید چرا اکنون از جانب وزارت ارشاد چنین نگرانی‌ای وجود ندارد؟ درباره فیلم «رحمان ۱۴۰۰» چرا به راحتی مجوز می‌دهد؟ علی‌معلم درباره چنین فیلم‌هایی از عبارت «کم‌کمی‌های پیژامه‌پوشی» استفاده می‌کند. یعنی بامزه‌ترین شوخی یک کمدین نمایان شدن با یک پیژامه و خندانند مخاطبان با حرکت‌های سختی است. نمایش زندگی طبقات بالا آن هم با ادبیات کوچ و بازاری چه آورده‌ای برای مخاطب دارد؟»